

Jaarverslag 2022

Bestuur en ondersteuning

Het bestuur heeft in de verslagperiode 6 maal vergaderd. In de vergadering van 27 januari kondigde voorzitter Willem van den Broeke zijn vertrek uit het bestuur aan, waarop hij in de vergadering van 25 april zijn voorzittershamer heeft overgedragen aan Aschwin van den Abeele. In dezelfde vergadering werd Marjolijn van Leeuwen verwelkomd als adviseur van het bestuur. Perry Moree, directeur van de ZB, neemt deel aan de vergaderingen als toehoorder.

Op 31-12-2022 bestond het bestuur uit

Aschwin van den Abeele, voorzitter
Ronald Rijkse, secretaris
Arnold Wiggers, Penningmeester
Sari van Dixhoorn

Het bestuur laat zich adviseren door Marjolijn van Leeuwen, terwijl Perry Moree toehoorder is. Ambtelijke ondersteuning had het bestuur van Els Bostelaar en Sibylla Held-Zijnen.

Activiteiten

Vriendenmiddag 2022

Nadat zowel in 2020 als 2021 de Vriendenmiddag vanwege de Corona maatregelen geen doorgang konden vinden, is met volle kracht -zeker nadat in februari de beperkingen langzamerhand tot het verleden gingen behoren- gewerkt aan een programma voor de Vriendenmiddag in november. Helaas bleek in het voorjaar dat een middag rond de in Middelburg geboren dichter P.C. Boutens (1870-1943) niet te realiseren zou zijn. Het bestuur heeft vervolgens gezocht naar een alternatief en dit gevonden in een middag met als thema G.H.G. von Brucken Fock (1859-1935). In november 2021 is over deze in Koudekerke geboren componist en kunstschilder een biografie verschenen van de hand van Eric Matser. Interessant voor het bestuur was ook het gegeven dat de Stichting G.H.G. von Brucken Fock in de ZB is ondergebracht en daarmee ook een gedeelte van de nagelaten papieren van de kunstenaar. Uiteraard heeft de biograaf voor zijn werk ook van deze stukken gebruik gemaakt. Eric Matser bleek bereid een voordracht te houden en kon ook een tekst en illustraties leveren voor een boekje in de reeks Perfectum-Praesens-Futurum van de ZB (PPF-reeks).

Tijdens de Vriendenmiddag op 26 november in het Betje Wolff Auditorium mocht de voorzitter in zijn openingswoord ongeveer 60 belangstellenden welkom heten. Vervolgens presenteerde Eric Matser het (kunstzinnige) leven van Gerard von Brucken Fock aan de hand van (familie)foto's en afbeeldingen van schilderijen en tekeningen van de kunstenaar. Daarbij legde hij telkens een link met composities van Von Brucken Fock die werden uitgevoerd op de vleugel van de ZB door de concertpianist Michael Xie. Onder de gespeelde stukken waren diverse sonates die voor het eerst publiekelijk ten gehore werden gebracht

en in het programma als 'wereldpremière' werden bestempeld. Het engagement van Michael Xie werd financieel mogelijk gemaakt door de Stichting Von Brucken Fock Fonds. Na de presentatie over de kunstenaar Von Brucken Fock werd Eric Matser geïnterviewd door Jan van Damme, oud-redacteur *PZC*, over zijn rol als biograaf en schrijver, wat een uiterst levendig onderdeel van het programma werd.

Het programma rond Von Brucken Fock werd bekroond met de aanbidding van het eerste exemplaar van *De Hollandse Chopin van Zeeland. Kijk- en luisterboekje*, door Eric Matser, deel XI in de PPF-reeks.

Conservator bijzondere collecties Marinus Bierens presenteerde als vast onderdeel van de Vriendenmiddag de door de ZB verworven bijzondere boeken en boekbanden. Hij kon melden dat de Vrienden € 500 gaan bijdragen aan de restauratie van een aantal van deze aanwinsten. Tevens nam hij namens de ZB een exemplaar van de vertaling van *Doodenoffer* van Aischylos (Rotterdam 1919) in de vertaling van P.C. Boutens in ontvangst, voorzien van een handgeschreven opdracht van de dichter voor de schilder Willem van Konijnenburg (1868-1943), die luidt: 'Aan W.A. van Konijnenburg met onveranderlijke waardeering en genegenheid van zijn vriend P.C. Boutens 11 Febr. 1922'). De ZB bezit een van de grootste collecties Boutens, waaronder het album amicorum voor de 70ste verjaardag van Boutens, waarin Van Konijnenburg aquarellen heeft gemaakt. Met dit geschenk wil de stichting Vrienden een positieve streep zetten onder de helaas onvruchtbare pogingen om een Vriendenmiddag rond P.C. Boutens te organiseren.

Muziekblog

Het voornemen van het bestuur om aandacht te besteden aan het brede pallet aan activiteiten van de ZB en om jongeren voor de Vrienden te interesseren, heeft gerealiseerd in een bijdrage van de Vrienden aan de technische ondersteuning van het Muziekblog van de ZB. In 500 woorden geven muziekliefhebbers een inkijkje in hun passie voor muziek, waarbij verwijzingen gemaakt worden naar de collectie van de ZB.

Prijsbandenproject

In 2019 werd de Vriendenmiddag georganiseerd rond een specifieke categorie bijzondere boekbanden, de prijsband. Vanaf de 17^e tot in de 20^e eeuw werd de werklust op scholen aangemoedigd met boekenprijzen voor de beste leerlingen. Aanvankelijk alleen op de Latijnse scholen en later ook in het lager onderwijs werden rond de boeken die als prijs geschonken werden bijzondere boekbanden met het stadswapen gemaakt. De vriendenmiddag destijds ging gepaard met een tentoonstelling en een boekje in de PPF-reeks, getiteld *Bekroonde wijsheid*.

Als uitvloeisel van deze middag heeft het bestuur op zich genomen een inventarisatie van dergelijke banden in openbare bewaarplaatsen naast de ZB te maken. Deze inventarisatie werd in het verslagjaar afgerond. In 2023 zal een voorstel tot conservering voor deze 65 banden gemaakt worden. De rol van de Vrienden beperkt zich in dit project tot het penvoerderschap.

Financiën

De exploitatie gedurende het verslagjaar leverde een tekort van € 1.035,85 op. Het saldo op 31-12-2022 bedroeg minus nog te betalen rekeningen € 5.292,21.

De begroting voor 2023 is gericht op het terugbrengen van de reserve onder de in het beleidsvoornemen vastgestelde € 4.000.

Beleid en vooruitblik

Het bestuur van de Vrienden heeft als beleidsuitgangspunt het interesseren van een doorsnede van het ledenbestand en gebruikers van de ZB voor een jaarlijkse donatie aan de Vrienden. Met name het interesseren van jongeren heeft de aandacht. Een eerste aanzet op dit gebied is de betrokkenheid bij het Muziekblog. In zijn algemeenheid zal de publiciteit rond de Vrienden, zowel de stichting als haar activiteiten, breder worden opgepakt en uitgezet.

Het bestuur wil de Vriendenmiddagen inzetten om tot uitbreiding van het Vriendenbestand te komen, door in het programma geïnteresseerden in de gelegenheid te stellen de middag bij te wonen tegen betaling.

Voor de komende jaren zijn de volgende thema's voorzien.

Voor 2023 staat een recente aanwinst centraal. Een set van zes bijzondere boekbanden rond het werk van Gerard van Loon dat als 'Historiepenningen' nog steeds faam geniet, waarvan het eerste deel in 1723 verscheen. Niet zozeer dit jubileum is de aanleiding om de aanwinst centraal te stellen, maar het feit dat de kostbare banden in Middelburg zijn vervaardigd door de zogenaamde Rozettenrolbinderij in opdracht van het echtpaar Schorer-Van de Putte, als geschenk voor hun zoon, ter gelegenheid van hun 25-jarig huwelijk in 1743.

In 2024 is het 450 jaar geleden dat Middelburg na een beleg van meer dan een jaar overging naar de prins van Oranje. Deze ingrijpende gebeurtenis is in 1924 uitgebreid herdacht met de opvoering in de open lucht van het werk *Middelburgs Overgang* van P.C. Boutens. Destijds is dit dichtwerk fraai uitgegeven op groot formaat met illustraties van Frits Lensveld, waarvan de ZB uiteraard verschillende exemplaren heeft, waaronder enkele luxe exemplaren. Reden genoeg om dit werk en de opvoering ervan tijdens een Vriendenmiddag te belichten.

Een wel hele rijke deelcollectie van het bijzondere bezit van de ZB vormen de kinderboeken. De vele bijzondere aspecten van dit genre en de totstandkoming van het bezit van de collectie vormen de rode draad voor de Vriendenmiddag van 2025.

Door over een reeks van jaren thema's vast te leggen, wil het bestuur zorgen voor diepgang in de behandeling van het onderwerp en garanderen dat de inspanningen kunnen resulteren in fraaie boekjes.